

[Valdemar Sørensen.]

Jeg skal imidlertid gøre opmærksom paa, at selv om man ikke aabner denne brede Port for de „frivillige Overenskomster“, har Forholdene, efterhaanden som Bolignøden er ved at blive trykkende, allerede under den midlertidige Lov — som ikke forbyder de frivillige Overenskomster — udviklet sig saadan, at Folk over en lav Sko indgaar frivillige Overenskomster om Lejeforhøjelser, som de overhovedet ikke behøver at gaa ind paa. Man faar dem til det paa mange Maader. Vi har i de københavnske Huslejerforeninger set, at man har gjort Folk forskrækkede gennem den Agitation, som Grundejerne nu driver for at faa ændret Loven i Overensstemmelse med deres Betragtning. De gør dem forskrækkede ved at stille dem for Øje, at det, Grundejerne ønsker, allerede omtrent er gaaet i Opfyldelse, og at de paagældende kan vente omkring 1. Juni at blive tvunget til at gaa ind paa de Overenskomster, de nu trykker sig ved at gaa med til. Adskillige Mennesker har ladet sig bluffe af denne Agitation og er virkelig gaaet med til Lejeforhøjelse paa det Grundlag.

Andre, og det er desværre de fleste, har overhovedet ingen Mulighed for at bedømme, i hvilken Udstrækning den midlertidige Lov støtter dem. De er nemlig ikke i Stand til selv at læse Loven, og selv om vi fra Lejeforeningernes Side gør alt muligt for at hjælpe dem, naar vi jo ikke ud til alle, men kun til en Brøkdel af Hovedstadens Befolkning. De Folk, som tager denne Lov for sig og vil søge at forstaa, hvad den giver dem, er daarligt stillede. Jeg maa desværre sige, at den Anke, jeg ved Lovens sidste Behandling fremførte her i Salen om Lovforslagets uforstaaelige Tekst, har faaet en Berettigelse, som jeg meget beklager, for selv om det dengang lykkedes at faa ændret visse Punkter, er selve Lovens Tekst dog Skyld i, at ingen Mennesker selv kan læse ud af den, hvad dens Ord og Foranstaltninger betyder, og hvor langt de rækker. Dette er en Omstændighed, som i Øjeblikket gør en stor Del af Lejerbefolkningen til Ofre for de Bestræbelser for at faa afsluttet frivillige Overenskomster, der i saa rigt Maal er i Gang.

Skulde jeg ønske noget for den forestaaende Behandling af Huslejeloven, skulde det være dette, at man for Alvor genoptog dette Problem. Tilbøjeligheden til at indgaa frivillige Overenskomster om Lejeforhøjelse var under den forrige Krig i høj Grad med til at hindre Huslejenavnene i at holde Lejen paa en rimelig Højde. Hvis dette breder sig

igen, efterhaanden som Bolignøden forstærkes, vil vi paa ny opleve samme Resultat, og vi vil derved komme ind under Forhold, hvor den økonomiske Hensigt, Regeringen har med Loven, vil blive forflygtiget. Trods de Paragraffer, vi skriver, vil Huslejen stige uantastet som Følge af den aabne Adgang til de saakaldte frivillige Overenskomster, som Lejerne tvinges til at gaa med til.

Som jeg sagde før, Punkterne 2 og 3 kan tages under eet, og da jeg ikke gaar ud fra, at Punkt 1 om den rent lovødelæggende Tilbagegivelse af Opsigelsesretten i Virkeligheden faar nogen praktisk Betydning, kan jeg beskæftige mig lidt med de andre Spørgsmaal, Punkterne 2 og 3 i Programmet, hvor man gerne vil have Hus- og Grundejerns Stilling under de nuværende Forhold økonomisk forbedret og navnlig forsvarer dette Synspunkt med, at man stort set paa Grund af Prisstigningen har Underskud paa Ejendommene, eller dog i det mindste ikke Dækning for den Prisstigning, som har fundet Sted.

For at bevise dette har man udarbejdet en stor Statistik, som er offentliggjort i hvert Fald i meget stor Udstrækning i Dagspressen. Nu er det imidlertid saadan, at Statistik kan meget vel give et forholdsmæssigt Billede af Tingene, men man skal være meget forsigtig med at paastaa noget om, hvad den kan bevise om de virkelige Forhold regnet ud i Kroner og Øre, saadan som man vil gøre det her. Det viser sig da ogsaa, at Chefen for Staden Københavns statistiske Kontor, hvis Beregninger er lagt til Grund for Grundejerns Propaganda, har vægret sig mod at blive brugt paa denne Maade, idet han siger, at man i Enkeltheder er gaaet ud fra Talstørrelser, som er benyttet paa en helt anden Maade, end Statistikken giver Ret til. Jeg skal ikke blande mig i denne Strid, men der er nogle Enkeltheder i de Beklagelser, man fremsætter med Hensyn til Prisstigningen for de forskellige økonomisk krævende Led i en Ejendoms Forvaltning, som jeg kunde have lyst til at dvæle et Øjeblik ved.

Grundejerne hævder, at under den almindelige Prisstigning kan man ikke faa Dækning for Udgifterne til Ejendommenes Administration, Pasning og Vedligeholdelse.

Hvad nu Administrationsudgifter angaar, har jeg haft det Indtryk, at Administrationen af en Ejendom er noget, en Grundejer almindeligvis foretager selv, og at ingen Prisforhøjelser derfor vil kunne hindre ham i at passe denne Administration, som han har gjort det før; men jeg er